

Acudits Sud-Americans

Segons la localitat on han nascut, hom pot observar una sensible diferència en els acudits. A Espanya, cada regió té un segell especial. L'acudit madrileny és gairebé sempre càustic i intencionat, l'acudit andalús és sempre hiperbòlic, l'acudit valencià, de cent vegades, noranta nou, és de color pujat, l'acudit aragonès és sorneguer i maliciós, l'acudit basc és d'una ingenuïtat aclaparadora i l'acudit català és filosòfic.

A Amèrica, també cada República té un *cachet* especial. Exemples:

Argentina

A la Comissaria d'un poble de la Província de Buenos Aires es presenta un foraster; empeny la porta i es troba amb un subjecte que pacientment fuma una cigarreta, i que és l'única ànima vivent que es veu a la Comissaria.

El foraster li pregunta:

—Que podria veure el Comissari?

—El Comissari no hi és a aquesta hora.

—I el sergent?

—El sergent, avui no ha vingut. La seva esposa li ha engegat una bessona i l'home està molt atrafegat.

—I el caporal?

—Aquesta és aquí a prop; al *bolicho* del base, jugant a les botxes.

—I els guàrdies on són?

—Deuen ésser a l'estació, esperant l'arribada del tren.

—Sí que és un model de Comissaries, aquesta! Jo necessito veure algú d'ells, Comissari, Sergent, Caporal, o Guàrdians, faci el favor d'anar-los a cercar.

—No puc, senyor; jo no em puc moure d'aquí.

—Per què?

—Per què jo sóc el pres!

Heus ací una mostra del respecte a l'autoritat. Era un pres per convicció.

Uruguai

En una caserna de cavalleria arriba, en qualitat de conscripte un *gaucho*, que tenia fama d'ésser el més hàbil domador de potros i el genet més intrèpid de tota la República Oriental. Coneixent la seva anomenada, un al-

tre soldat ja veterà li parlà d'una euga indòmita que hi havia a la caserna, una euga que mai ningú no havia pogut domar ni muntar tan sols.

El nostre *gaucho* replicà que ell la muntaria i la domaria. El veterà li negà que pogués fer-ho; insistí l'altre, i anaren enfilant-se i pujant el to de la discussió, fins que se'ls apropià un caporal.

—¿Què teniu?

—Aquest xicot, —digué el veterà— que diu que ell és capaç de muntar i domar l'euga salvatge.

—Que és boig?

—No, caporal; no sóc boig. Jo muntaré i domaré l'euga.

—Vés, vés, noi, no diguis ximpleries.

S'escau a arribar al grup un sergent.

—Què és aquesta discussió?

L'hi expliquen, i el sergent, esclafint una riulla, ho diu a un tinent que passava per allí. El tinent augmenta el cor de mofes al *gaucho* presumit i va a cercar al capità, el qual en assabentar-se del cas, diu:

—T'hi veus en cor de fer el que dius?

—Sí.

—Doncs podries provar-ho. Demanem al Comandant que ens deixi treure l'euga al pati i a veure què fas.

Parlen amb el Comandant, però aquest, jutjant que allò que anaven a fer era una bestiesa, decidí consultar el Coronel.

Aquest fent una mitja riulla des-

—Feu, feu, però ja el planyó, el minyó: l'euga no es deixarà muntar!

A fi de comptes, treuen l'euga al pati, i en presència de soldats, classes i oficialitat, el *gaucho* es descalça i d'un bot s'enfila dalt de la indomable bèstia. Aquesta, en sentir damunt el pes de l'home, comença de fer salts i contorsions inversemblants; però el *gaucho*, s'hi aferma estrenyent-li els flancs amb les cames i clavant-li els genolls, fins que, amb un moviment salvatge, la bèstia el llença contra les llambordes del pati. Tots riuen, exclaman: No la muntaràs, ja ho veus!

El *gaucho*, més enardit que abans, torna a enfilarse dalt de l'euga i altra vegada és llençat a terra.

Això es repeteix dues vegades més, fins que el *gaucho*, amb el cos negre de cops, desisteix del seu propòsit.

El Coronel li diu: —Veus, com no l'has domat?

I el *gaucho* exclama filosòficament: —I com voleu que la pogués domar, si tots anàveu a favor de l'euga!

Heus ací una apologia del poder que té l'opinió pública!

Xile

Un *ricatxo*, que com la major part dels rics de la República de Xile, tenia un magnific *feudo*, que és el que l'Argentina anomenen una *estancia* — és a dir una gran casa de camp, puix que l'agricultura és a Xile, sobre tot al Sud de la República, la més gran font de riquesa —, feia amb la seva família grans

estades al camp. (Allí l'absentisme és considerat com una vergonya.)

L'home, però, com que ultra ésser ric i agricultor era diputat, hagué de desplaçar-se a la capital, per assistir a les sessions de la Cabmra de Diputats.

Deixà en el *feudo* el sogre i la muller i encarregà a un vell majordom que cada setmana anés a Santiago, a assabentar-lo d'allò que passés al *feudo*.

Un dia es presentà el *huaso* (pagès) a la capital i l'amo li preguntà.

—Què hi ha de nou?

—Res, —diu l'home.

—Vaja, bé! Doncs, no hi ha novetat?

—No, senyor: és a dir, la cotorra s'ha mort.

—La cotorra? Pobreta! de què?

Que va menjar julivert?

—No, senyor; es veu que va picotejar carn de cavall.

—De cavall?

—Sí, la vàrem trobar picant el cos mort de l'euga.

—L'euga, és morta?

—Sí, senyor.

—I de què va morir?

—De tant anar i venir carretejant aigua.

—Aigua? Per què l'aigua?

—Per a apagar l'incendi del *feudo*.

—Què s'ha cremat la casa?

—Sí, senyor. Va caure un ciri i calà foc a una cortina i el foc es va propagar.

—Però què hi feia un ciri encès?

—Era un dels quatre blandons que posàrem al túmul de la senyoreta.

—Què dius? La senyora, la meva esposa és morta?

—Sí, senyor. Va morir repentinament del disgust de veure mort el *patró vell*.

—Què? El meu sogre és mort?

—Sí, senyor.

—Però, no deies que no hi havia cap novetat al *feudo*?

—Veurà, jo, per no sobtar-lo no li ho he dit tot d'un cop. M'he estimat més anar-li-ho dient per peces menudes!

Heus ací una mostra de la prudència i la sornegueria del *huaso* xilè.

Ací teniu tres mostres de l'acudit sud-americà.

ENTRE EMBRIACS

—T'agrada viure en aquest carrer tan estret?

—Que si m'agrada? No veus el bé que em va per no caure quan torno a casa?

UN INFANT REALISTA

Un inspector d'ensenyança visita una escola elemental i se li ocorre preguntar a un dels nois a veure què significa la paraula «prodigi».

L'interrogat es queda sense badar boca.

—A veure: jo t'ajudaré. Si a la nit et despertessis i veïssis que feia sol, què diries?

—Diria que no és el sol, sinó la lluna.

—I si el teu germà gran t'assegurés que, efectivament, era el sol?

—Aleshores... aleshores... li diria que havia begut una mica massa.

—No els he dit res. M'he recordat de quan jo era jove.

EN UNA CAUSA PER DIVORCI

—Vostè diu que el seu marit li ha dit serp?

—Vibra m'ha dit. Vibra!

—Calmi's, senyora, calmi's, no enverinem la qüestió!

DECLARACIÓ ORIGINAL

Un vell de vuitanta anys que ha agafat la mania de la casera es dirigeix a una senyora jove i bonica i li diu amb molta galanteria:

—Senyora: que tindria inconvenient a ésser la meva vidua d'aquí a quatre o cinc mesos?

TOT PODRIA ÉSSER

En Galopa veu tot de gent davant d'una farmàcia i pregunta:

—Què ha passat?

—Una criatura de dos anys que s'ha empassat una pesseta.

—En plata o en cèntims?